

Valstybinei mokesčių inspekcijai
prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos

vmi@vmi.lt, kopija romas.karmaza@vmi.lt

Siunčiama el. paštu

DĖL MAĮ 61⁴ STRAIPSNIO APIBENDRINTO PAAIŠKINIMO

Asociacija „Fintech Hub LT“ (toliau – Asociacija), susipažinusi su 2024 m. gegužės 31 d. Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos (toliau – VMI) pateiktu derinti Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 61⁴ straipsnio apibendrinto paaiškinimo projektu, teikia savo pastabas ir pasiūlymus.

1. Dėl MAĮ 61⁴ 1 dalies komentaro

Komentare nurodoma, kad „Mokėjimo paslaugų teikėjai 2024 m. I ketvirčio duomenis Valstybinei mokesčių inspekcijai turi pateikti iki 2024 m. balandžio 30 d.“ Atsižvelgiant į tai, kad informacijos teikimas pagal 2020 m. vasario 18 d. Reglamentą (ES) 2020/283, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 904/2010, kiek tai susiję su priemonėmis, kuriomis stiprinamas administracinis bendradarbiavimas kovojant su sukčiavimu PVM, yra komplikuoatas, reikalaujantis techninių ir finansinių prisijungimo resursų bei duomenų struktūrizavimo reikalaujamose formose, siūlome numatyti vėlavimo laikotarpį, per kurį nebūtų pritaikytos poveikio priemonės. Pavyzdžiui, Vokietijos nacionalinis mokesčių administratorius mokėjimo paslaugų teikėjams yra nurodęs, kad poveikio priemonės nebus taikomos, jei 2024 m. pirmojo kalendorinio ketvirčio ataskaita bus pateikta iki 2024 m. liepos 31 d.

2. Dėl MAĮ 61⁴ 2 dalies 1 punkto komentaro

Asociacijos nuomone, komentare turėtų būti numatyta, kad mokėjimo inicijavimo paslaugoms MAĮ 61⁴ straipsnis nėra taikomas. Mokėjimo inicijavimo paslauga – mokėjimo paslauga, kai mokėjimo paslaugų vartotojo prašymu mokėjimo nurodymas inicijuojamas iš mokėjimo sąskaitos, atidarytos kito mokėjimo paslaugų teikėjo įstaigoje. Pavyzdžiui, kai asmuo elektroninėje parduotuvėje perka prekę ir (arba) paslaugą, mokėjimas vykdomas iš asmens nurodytos mokėjimo sąskaitos į prekės ir (arba) paslaugos tiekėjo sąskaitą. Mokėjimą inicijuoja tarpininkas. Tokiais atvejais laikoma, kad mokėjimo paslaugos teikėjas neužmezga dalykinių santykių su klientu, neatidaro klientui sąskaitos, ir dėl šios priežasties nėra įpareigotas nustatyti kliento tapatybės. Informaciją apie tokius mokėjimus kaupia įstaiga, pas kurią klientas turi savo sąskaitą, o ne mokėjimą inicijavęs tarpininkas.

Atsižvelgiant į tai, Asociacija siūlo papildyti 61⁴ 2 dalies 1 punkto komentarą nurodant, kad 61⁴ straipsnis nėra taikomas mokėjimo paslaugų teikėjams, kurie teikia tik mokėjimo inicijavimo paslaugą.

3. Dėl MAĮ 61⁴ 2 dalies 4 punkto komentaro

Komentare teigiama, kad „[...] tarptautiniu mokėjimu bus laikoma tik tokia mokėjimo operacija, kai mokėtojo vieta (faktinė buvimo vieta) bus vienoje valstybėje narėje (pvz., Lietuvoje, Ispanijoje, Vokietijoje ar kt.), o gavėjo buvimo vieta – kitoje valstybėje narėje (pvz., Latvija, Estija, Graikija ir kt.), trečiojoje teritorijoje (pvz., Kanarų salos, Alandų salos ir kt.) ar trečiojoje valstybėje (pvz., Turkija, Kinija, Australija ir kt.).” Komentaras suponuoja, kad mokėjimo paslaugų teikėjas privalės žinoti tiek mokėtojo, tiek gavėjo faktinę buvimo vietą ir pagal šią vietą spręsti, ar mokėjimo operacija laikoma tarptautiniu mokėjimu.

Atkreipiame dėmesį, kad jei mokėtojas ir gavėjas yra fiziniai asmenys, jų faktinė buvimo vieta gali nuolat kisti. Mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas galėtų mėginti nustatyti mokėtojo faktinę buvimo vietą, kai atliekamas kredito pervedimas, pagal mokėtojo IP adresą mokėjimo nurodymo pateikimo metu, bet IP adresas ne visais atvejais gali leisti identifikuoti mokėtojo faktinę buvimo vietą. Kredito pervedimo atveju mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas objektyviai negalės nustatyti gavėjo faktinės buvimo vietos, nes apie šį subjektą turės per mažai informacijos, o gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjui nebus aišku, kuriuo metu (mokėjimo operacijos sumos įskaitymo į gavėjo sąskaitą momentu ar kt.) turėtų būti nustatoma gavėjo faktinė buvimo vieta ir kokiomis priemonėmis ji turėtų būti nustatoma. Kalbant apie tiesioginį debetą, kai mokėjimo operaciją inicijuoja gavėjas, gavėjo mokėjimo paslaugų teikėjui nebus žinoma mokėtojo faktinė buvimo vieta, o mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjui nebus aišku, kuriuo metu (mokėjimo operacijos inicijavimo momentu ar kt.) turėtų būti nustatoma mokėtojo faktinė buvimo vieta ir kokiomis priemonėmis ji turėtų būti nustatoma. Tais atvejais, kai mokėtojas ir (arba) gavėjas yra juridiniai asmenys, kyla kitokio pobūdžio klausimai, susiję su šių subjektų faktinės buvimo vietos nustatymu – faktine buvimo vieta turėtų būti laikoma registruota buveinė, faktinė veiklos vykdymo vieta ar kt.

Asociacijos nuomone, komentare turėtų būti pateikta daugiau paaiškinimų apie mokėtojo ir gavėjo vietos nustatymo taisyklės, ypač atsižvelgiant į tą aplinkybę, kad Duomenų apie tarptautines mokėjimo operacijas kaupimo, saugojimo ir teikimo taisyklių, patvirtintų 2023 m. gegužės 31 d. VMI viršininko įsakymu Nr. VA-42, 5 punkte nurodoma, kad mokėtojo ar gavėjo vieta laikoma valstybė, nustatyta vienu iš šių būdų: a) pagal mokėtojo ar gavėjo mokėjimo sąskaitos tarptautinį mokėjimo sąskaitos numerio identifikatorių (toliau — IBAN) arba pagal kitą identifikatorių, kuriuo vienareikšmiškai identifikuojamas mokėtojas ar gavėjas ir nurodoma jo vieta (valstybė), arba, kai šiame papunktyje nurodytų identifikatorių nėra; b) bendrovės identifikavimo kodą (toliau — BIC) arba kitą bendrovės identifikavimo kodą, kuriuo vienareikšmiškai identifikuojamas mokėtojo ar gavėjo vardu veikiantis mokėjimo paslaugų teikėjas ir nurodoma jo vieta (valstybė).

Atsižvelgiant į tai, Asociacija siūlo keisti MAĮ 61⁴ 2 dalies 4 punkto komentarą, ir jį išdėstyti taip: „[...] Todėl tarptautiniu mokėjimu bus laikoma tik tokia mokėjimo operacija, kai mokėtojo **buvimo** vieta (~~faktinė buvimo vieta~~) bus vienoje valstybėje narėje (pvz., Lietuvoje, Ispanijoje, Vokietijoje ar kt.), o gavėjo buvimo vieta – kitoje valstybėje narėje (pvz., Latvija, Estija, Graikija ir kt.), trečiojoje teritorijoje (pvz., Kanarų salos, Alandų salos ir kt.) ar trečiojoje valstybėje (pvz.,

Turkija, Kinija, Australija ir kt.). **Buvimo vieta nustatoma vienu iš Duomenų apie tarptautines mokėjimo operacijas kaupimo, saugojimo ir teikimo taisyklių, patvirtintų 2023 m. gegužės 31 d. Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko įsakymu Nr. VA-42, 5 punkte nurodytų būdu:**

- a) pagal mokėtojo ar gavėjo mokėjimo sąskaitos tarptautinį mokėjimo sąskaitos numerio identifikatorių (toliau — IBAN) arba pagal kitą identifikatorių, kuriuo vienareikšmiškai identifikuojamas mokėtojas ar gavėjas ir nurodoma jo vieta (valstybė), arba, kai šiame papunktyje nurodytų identifikatorių nėra;
- b) bendrovės identifikavimo kodą (toliau — BIC) arba kitą bendrovės identifikavimo kodą, kuriuo vienareikšmiškai identifikuojamas mokėtojo ar gavėjo vardu veikiantis mokėjimo paslaugų teikėjas ir nurodoma jo vieta (valstybė).

[...]“

Papildomai pažymime, kad komentare turėtų būti pateikti bent keli pavyzdžiai, apimantys atsiskaitymus mokėjimo kortelėmis.

4. Dėl MAĮ 61⁴ 3 dalies komentaro 6 pavyzdžio

Pavyzdyje nurodoma, kad mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas turi sumuoti mokėjimus, atliktus tam pačiam gavėjui į mokėjimo sąskaitas, esančias skirtingose valstybėse. Pastebėtina, kad mokėjimo nurodyme esanti informacija gali būti nepakankama, kad mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas galėtų padaryti pagrįstą išvadą, jog visi mokėjimai atlikti tam pačiam gavėjui, turinčiam mokėjimo sąskaitas skirtingose valstybėse. Svarbu ir tai, kad mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas neturi teisinės prievolės rinkti informaciją, leidžiančią vienareikšmiškai identifikuoti mokėjimų gavėją. Dėl šių aplinkybių yra aktualus detalesnis paaiškinimas, koku būdu esamo teisinio reguliavimo kontekste mokėtojo mokėjimo paslaugų teikėjas galėtų nuspręsti, kad skirtingose valstybėse esančių mokėjimo sąskaitų savininkas yra tas pats asmuo.

5. Dėl MAĮ 61⁴ 5 dalies komentaro

Asociacija siūlo papildyti komentarą informacija apie maksimalų rinkmenos dydį (200 Mb), taip pat pabrėžti, kad XML rinkmena turi būti šifruojama. Kartu siūlome papildyti, per kokią sistemą teikiami duomenys (TIES), ir kaip užsienio mokėjimo paslaugų teikėjai turi ten prisiregistruoti. Jei įmanoma, pakomentuoti, ar bus gaunamas patvirtinimas apie duomenų perdavimą centrinei elektroninei mokėjimo informacijos sistemai.

Administracijos direktorė
Greta Ranonytė